

Indenrigs- og Sundhedsministeriet

Dato: 2. november 2005
Kontor: 1.ø.kt.
J.nr.: 2005-2400-28
Sagsbeh.: mb/nfh
Fil-navn: Høring021105

Forslag

til

Lov om fremme af frit valg for borgerne ved levering af serviceydelser i kommuner

§ 1. Loven har til formål at fremme frit valg for borgerne ved leveringen af kommunale serviceydelser.

Stk. 2. Loven skal understøtte mulighederne for at udvide frit valg og styrke borgerens retsstilling ved gennem information at skabe et kvalificeret grundlag for borgerens brug af frit valg.

§ 2. Inden for hver valgperiode påhviler det kommunalbestyrelsen i et møde at vurdere, hvor det er muligt inden for lovgivningens rammer at udvide eksisterende fritvalgsordninger eller at indføre frit valg på områder, hvor dette ikke allerede er sikret. Vurderingen skal finde sted inden udgangen af 3. kvartal i det år, hvori valg finder sted for valgperioden.

§ 3. Det påhviler kommunalbestyrelsen at udarbejde sammenlignelig brugerinformation om henholdsvis dagtilbud, folkeskolen og ældreområdet.

Stk. 2. Det påhviler selvejende institutioner og private leverandører, som er en integreret del af det kommunale tilbud, at indgå i den sammenlignelige brugerinformation, jf. stk. 1.

Stk. 3. Indenrigs- og sundhedsministeren bemyndiges til efter drøftelse med ministeren for familie- og forbrugeranliggender, undervisningsministeren og socialministeren at fastsætte nærmere regler for udarbejdelsen af sammenlignelig brugerinformation.

Stk. 4. Indenrigs- og sundhedsministeren bemyndiges til efter drøftelse med ministeren for familie- og forbrugeranliggender, undervisningsministeren og socialministeren at fastsætte tidspunktet for ikrafttræden af stk. 1 og 2.

§ 4. På områder, hvor der er frit valg ved levering af kommunale serviceydelser, og hvor serviceydelserne ikke er omfattet af sammenlignelig brugerinformation efter § 3, påhviler det kommunalbestyrelsen at informere borgerne på anden vis.

Stk. 2. Det påhviler kommunalbestyrelsen at informere om indholdet af de kommunale ydelser, jf. stk. 1, på en måde, der i tilstrækkelig grad sikrer, at borgerne på et enkelt og gennemskueligt grundlag kan foretage et kvalificeret valg.

§ 5. Det påhviler kommunalbestyrelsen i forbindelse med information om frit valg, jf. § 3 og § 4, at informere om, hvor borgerne kan henvende sig om forhold vedrørende leveringen af en ydelse.

§ 6. Kommunalbestyrelsen skal én gang inden for valgperioden overfor kommunens borgere redegøre for kommunalbestyrelsens stillingtagen efter § 2, samt for hvilke tiltag, der er iværksat eller påtænkes iværksat for at sikre borgerne den fornødne information som anført i § 4 og § 5. Redegørelsen skal afgives inden udgangen af 3. kvartal i det år, hvori valg finder sted for valgperioden.

§ 7. Loven træder i kraft den 1. januar 2007.

Stk. 2. Samtidig ophæves lov nr. 1429 af 22. december 2004 om fremme af frit valg for borgerne ved levering af serviceydelser i kommuner og amtskommuner.

§ 8. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning og baggrund

Regeringen har siden sin tiltræden i 2001 arbejdet målbevidst på at forny og modernisere velfærdssamfundet. I foråret 2002 igangsatte regeringen således med programmet *Velfærd og valgfrihed* en reform, der har ført til nye valgmuligheder for borgerne på alle større velfærdsområder. Gennem en række initiativer har den enkelte borger fået udvidet mulighederne for at vælge mellem forskellige tilbud om eksempelvis børnepasning, skole, tandpleje, sygehus og hjemmehjælp.

Regeringen har en klar vision om en offentlig sektor på borgernes præmisser. Individuelle løsninger og fleksibilitet er nøgleord i et moderne samfund, og det er derfor tidssvarende politik at give den enkelte borger mulighed for større indflydelse på den service, som tilbydes af det offentlige. Frit valg giver borgerne mulighed for at vælge det tilbud, som bedst muligt tilgodeser den enkeltes ønsker og behov. Samtidig ansører frit valg til mere konkurrence på velfærdsområderne, da borgerne vil søge hen mod de tilbud, som passer den enkelte bedst. Frit valg skaber derved et incitament til at levere de bedste og økonomisk mest effektive løsninger og bidrager således til udvikling af kvalitet og effektivitet til gavn for borgerne.

Med henblik på at styrke mulighederne for frit valg inden for den gældende lovgivning fik regeringen vedtaget lov nr. 1429 af 22. december 2004 om fremme af frit valg for borgerne ved levering af serviceydelser i kommuner og amtskommuner. Loven har til formål at understøtte frit valg ved at sikre fortsat opmærksomhed på mulighederne for at øge det frie valg af kommu-

nale serviceydelser og ved gennem information at sikre borgerne et grundlag for at kunne træffe et kvalificeret valg.

Nærværende lovforslag er i vid udstrækning en videreførelse af den gældende lov om fremme af frit valg for borgerne ved levering af serviceydelser i kommuner og amtskommuner. Formålet med lovforslaget er således at fremme frit valg ved at sikre større kendskab til valgmulighederne og stærkere fokus på frit valg i de enkelte kommuner. Imidlertid er ændringerne i forhold til de eksisterende lovbestemmelser så betydelige, at det skønnes hensigtsmæssigt at indarbejde disse ændringer i en ny hovedlov frem for en ændringslov.

Regeringen foreslår som en væsentlig nyskabelse at indføre en obligatorisk ordning for sammenlignelig brugerinformation. Borgerne har taget godt imod frit valg. Erfaringerne viser, at mange allerede har gjort brug af frit valg, og at borgerne generelt betragter valgfrihed som et væsentligt gode i sig selv. Det er dog fortsat en central udfordring at sikre sammenlignelig information om serviceydelserne, så borgerne på et kvalificeret grundlag kan vælge netop det tilbud, der passer den enkelte bedst. Sammenlignelig information om serviceydelsens indhold, kvalitet og omkostninger kan være med til at understøtte borgernes medindflydelse og medansvar for udviklingen af et tidssvarende velfærdssystem.

Som en del af aftalerne mellem regeringen og de kommunale parter om den kommunale økonomi for 2005 var der enighed om at nedsætte et udvalg, der fik i opdrag at opstille forslag til udmøntning af klare mål og mere åbenhed i kommunerne som led i en justering af konceptet for sammenlignelig brugerinformation. Efterfølgende blev det i regeringsgrundlaget "Nye mål" tilkendegivet, at regeringen vil sikre, at sammenlignelig brugerinformation gøres landsdækkende for de væsentligste kommunale serviceområder i 2007.

I aftalen mellem regeringen og KL om kommunernes økonomi for 2006 var der enighed om, at anbefalingerne fra Udvalget om klare mål og sammenlignelig brugerinformation skal lægges til grund ved den lovgivningsmæssige udmøntning af dette initiativ. Udvalget om klare mål og sammenlignelig brugerinformation rapporterede i juni 2005 for så vidt angår de kommunale serviceområder, og udvalgets anbefalinger er indgået ved udarbejdelsen af nærværende lovforslag.

Lovforslaget er samtidig tilpasset konsekvenserne af kommunalreformen. Amtskommunerne nedlægges som led i kommunalreformen, og de nye regioners primære opgave er drift af sygehusvæsenet, som er et centralt velfærds- og fritvalgsområde. På sygehusområdet er der iværksat en række lovgivningsmæssige initiativer. Fra 2006 er der med henblik på at forbedre patienternes frie valg indført en udvidet informationspligt for sygehusene, som inden 8 dage skal informere henviste patienter om deres muligheder for frit og udvidet frit sygehusvalg mv. Desuden har indenrigs- og sundhedsministeren for nyligt fastlagt, at patienterne nu ikke blot har et udvidet frit valg til behandling, men også til diagnostiske undersøgelser på private sygehuse og sygehuse i udlandet. Derfor omfatter lovforslaget alene kommuner til forskel fra den gældende lov om fremme af frit valg for borgerne ved levering af serviceydelser, som også omfatter amtskommuner.

Lovforslaget sigter mod at fremme frit valg for borgerne inden for rammerne af den gældende lovgivning. Som led i den fortsatte fornyelse af velfærdssamfundet overvejer regeringen samtidig løbende mulighederne for at udvide disse rammer gennem nye lovgivningsinitiativer på de enkelte sektorområder. Frit valg er en bærende del af regeringens arbejde med at fremtidssikre en offentlig sektor, hvor borgerne sættes i centrum, og regeringen vil derfor fortsætte med at styrke den enkelte borgers frihed til selv at vælge mellem forskellige offentlige eller private løsninger.

Lovforslaget indeholder ikke særlige regler om kommunernes overholdelse af lovens bestemmelser. Overholdelsen heraf vil være omfattet af det kommunale tilsyn i det omfang, der ikke findes en særlig klage- eller tilsynsmyndighed på det pågældende område.

2. Lovforslagets indhold

2.1. Kommunalbestyrelsens vurdering af mulighederne for øget frit valg af kommunale serviceydelser

2.1.1. Kommunalbestyrelsens vurdering

Det er vigtigt for regeringen, at borgerne får mere at vælge mellem, når de gør brug af den offentlige service. Ved tilrettelæggelsen af leveringen af serviceydelser skal det altid tilstræbes at give borgerne adgang til forskellige tilbud.

Med lovforslaget ønsker regeringen at sikre, at kommunalbestyrelsen løbende overvejer mulighederne for at øge frit valg inden for den gældende lovgivning. Lovforslagets bestemmelse herom er enslydende i den gældende lov om fremme af frit valg for borgerne ved levering af serviceydelser i kommuner og amtskommuner, idet der dog er foretaget en teknisk justering i og med, at amtskommunerne nedlægges som følge af kommunalreformen.

Regeringen foreslår med lovforslaget, at kommunalbestyrelsen forpligtes til at vurdere, hvor det er muligt inden for lovgivningen rammer at udvide eksisterende fritvalgsordninger eller at indføre frit valg på områder, hvor dette ikke allerede er sikret. Lovforslaget skal således sikre, at mulighederne for at give borgerne mere frihed til at vælge udnyttes bedst muligt.

Ved at pålægge kommunalbestyrelsen at indtænke mulighederne for øget frit valg i den lokale opgaveløsning skal der således ske en stillingtagen til, hvad der kan gøres for at fremme borgernes frie valg under hensyn til det kommunalt fastlagte serviceniveau og lokale forhold i øvrigt.

Kommunalbestyrelsen får ansvaret for selv at tilrettelægge arbejdet med at indtænke øget frit valg i den lokale opgavevaretagelse. For at borgerne skal kunne respondere på kommunalbestyrelsens overvejelser om fremme af frit valg foreslås det, at kommunalbestyrelsens stillingtagen til mulighederne for øget frit valg skal foreligge inden udgangen af 3. kvartal i det år, hvori valg finder sted for valgperioden.

Ved udformningen af lovforslaget har det været hensigten at gøre det muligt for kommunalbestyrelsen at indpasse arbejdet med øget frit valg i de eksisterende procedurer, herunder navnlig arbejdet med servicestrategierne. I henhold til § 62 i den kommunale styrelseslov skal kommunalbestyrelsen udarbejde en servicestrategi for udviklingen af kvalitet og effektivitet i den kommunale opgavevaretagelse. Servicestrategien skal gøres tilgængelig for kommunens borgere i form af en redegørelse, som skal udarbejdes inden udgangen af funktionsperiodens første år.

Kommunalbestyrelsens stillingtagen til, hvad der lokalt kan gøres for at fremme borgerens frie valg, kan således indgå som et naturligt led i det igangværende arbejde med at udvikle og nytænke løsningerne i den kommunale opgavevaretagelse. Ved at inkorporere kommunalbestyrelsens overvejelser om øget frit valg i udfærdigelsen af servicestrategien vil der desuden på et tidligt tidspunkt i valgperioden blive taget stilling til det videre arbejde med frit valg.

Kommunalreformen betyder nye rammer for tilrettelæggelsen af den kommunale service. Dette giver i sig selv en god anledning for kommunalbestyrelsen til at overveje, hvordan det er muligt lokalt at fremme frit valg ved at udvikle serviceydelser, der er mere fleksible og tilpasset den enkelte borger.

2.1.2. Redegørelse om kommunalbestyrelsens stillingtagen til øget frit valg

Regeringen foreslår, at borgerne skal have en redegørelse om kommunalbestyrelsens stillingtagen til mulighederne for øget frit valg. Der findes en tilsvarende bestemmelse herom i den gældende lov om fremme af frit valg for borgerne ved levering af serviceydelser i kommuner og amtskommuner, men der er dog med lovforslaget foretaget en teknisk justering, da amtskommunerne som følge af kommunalreformen ikke er omfattet.

Borgerne kan med den foreslåede bestemmelse få kendskab til, hvilke overvejelser kommunalbestyrelsen har gjort om mulighederne for en udvidelse af borgernes valgfrihed. Det vil være naturligt, at redegørelsen bl.a. gøres tilgængelig for borgerne på kommunens hjemmeside på internettet.

Ifølge § 62 c i den kommunale styrelseslov skal kommunalbestyrelsen inden udgangen af 3. kvartal i det år, hvori valg til kommunalbestyrelsen finder sted, redegøre for, hvordan kommunalbestyrelsen følger op på servicestrategien. Regeringen foreslår, at redegørelsen til borgerne om mulighederne for øget frit valg skal afgives inden for samme frist. Kommunalbestyrelsens redegørelse om øget frit valg kan på denne måde naturligt indgå som en integreret del af redegørelsen om opfølgningen på servicestrategien.

2.2. Kommunernes informationsforpligtelse

2.2.1. Sammenlignelig brugerinformation

Hvis frit valg skal være velfungerende i praksis, må borgerne nødvendigvis have kendskab til de valgmuligheder, som de har fået. Det er derfor en central udfordring at tilvejebringe relevante, let tilgængelige og brugerrettede oplysninger, som kan give borgerne mulighed for at sammenstille og sammenligne forskellige institutioner og ydelser inden for en kommune og på tværs af kommunegrænser. Borgerne får derved mulighed for at vælge netop det tilbud, som passer bedst muligt til den enkeltes ønsker og behov.

Sammenlignelig brugerinformation blev introduceret i 2002 som en frivillig ordning, der omfatter dagtilbud, folkeskolen, gymnasiet og ældreområdet. Der er tale om internetbaseret information, som er opstillet på en standardiseret måde, der gør det muligt at sammenligne forskellige kommuner, institutioner og ydelser.

Men det er i dag kun et fåtal af kommuner og amtskommuner, der udarbejder sammenlignelig brugerinformation efter den eksisterende model, og i realiteten fungerer ordningen således ikke. Kommunerne benytter i dag andre metoder til at informere borgerne.

Som det er tilkendegivet i regeringsgrundlaget "Nye mål" fra februar 2005, ønsker regeringen at styrke frit valg ved at indføre en landsdækkende ordning for sammenlignelig brugerinformation på de væsentligste kommunale områder. Dette vil give borgerne bedre forudsætninger for at bruge de valgmuligheder, som lovgivningen giver dem ret til.

Med lovforslaget foreslår regeringen, at kommunalbestyrelsen forpligtes til at udarbejde sammenlignelig brugerinformation om henholdsvis dagtilbud, folkeskolen og ældreområdet svarende til de kommunale serviceområder, som også i dag indgår i den frivillige ordning. Hermed vil den væsentligste del af den kommunale servicevirksomhed være dækket af sammenlignelig brugerinformation.

Et nyt tiltag skal samordnes med de øvrige moderniseringsbestræbelser på det kommunale område. I den forbindelse skal det sikres, at en ny ordning for sammenlignelig brugerinformation bygger videre på igangværende initiativer, og at de administrative byrder, som er forbundet med formidling af sammenlignelig brugerinformation, bliver så begrænsede som muligt.

Målsætningen om sammenlignelige brugerinformationer indebærer, at det er hensigtsmæssigt i størst mulig udstrækning at have en fælles informationsplatform til brug for formidling af oplysninger om kommunale serviceydelser. Ambitionen er derfor, at sammenlignelig brugerinformation skal fungere som den centrale model for brugerrettet information på det kommunale område og som sådan udgøre den overordnede ramme for fremtidig informationsformidling. I de senere år er der gennem lovgivning fastsat minimumskrav til information om kommunale serviceydelser, særligt på uddannelses- og ældreområdet. Ved indførelsen af en obligatorisk ordning for sammenlignelig brugerinformation må udgangspunktet derfor være, at informati-

onskravene i medfør af sektorlovgivningen i videst muligt omfang inkorporeres i den nye ordning.

Udvalget om klare mål og sammenlignelig brugerinformation har opstillet konkrete modeller på de enkelte områder med prioriterede forslag til informationsparametre i en fremtidig ordning for sammenlignelig brugerinformation.

Udvalget foreslår, at der i forhold til den nuværende frivillige ordning sker en væsentlig reduktion i antallet af informationsparametre i en obligatorisk ordning, hvorved den sammenlignelige brugerinformation kan blive både mere overskuelig for borgerne og mere enkel for kommunerne at administrere. De foreslåede modeller på de respektive områder indeholder en obligatorisk del, som samlet set skal kunne udgøre et kvalificeret grundlag for borgerens frie valg. Desuden anbefaler udvalget, at den fremtidige ordning også omfatter en frivillig del, hvilket kan give den enkelte kommune eller institution mulighed for at supplere de obligatoriske informationsparametre.

Indførelsen af en obligatorisk ordning for sammenlignelig brugerinformation hænger nøje sammen med, at der samtidig bliver tilvejebragt en velfungerende IT-løsning, så sammenlignelig brugerinformation kan blive et virksomt redskab for borgerne i forbindelse med frit valg.

Systemarkitekturen i den nuværende form er blevet overhalet af nye IT-muligheder, der i højere grad kan fremme anvendelsen af sammenlignelig brugerinformation. I foråret 2004 blev der på folkeskoleområdet gennemført et pilotprojekt med det formål at indsamle erfaringer vedrørende etablering af en mere brugervenlig funktionalitet til afløsning af den nuværende IT-løsning.

På den baggrund lægger Udvalget om klare mål og sammenlignelig brugerinformation op til en ny, tidssvarende IT-arkitektur i form af en såkaldt XML-standardisering af informationsstrukturen for sammenlignelig brugerinformation. Udvalget finder det væsentligt at sikre en brugervenlig løsning, hvor den enkelte borger har mulighed for selv at sammensætte, hvilke kommuner, institutioner eller ydelser, som ønskes sammenlignet for de enkelte informationsparametre. Herudover lægger udvalget vægt på, at den tekniske løsning giver mulighed for automatisk overførsel af data fra centrale registre, eksempelvis Socialministeriets Fritvalgsdatabase, hvorved dobbeltindtastning af data kan undgås. En teknisk løsning som foreslået af udvalget vil være i overensstemmelse med regeringens anbefalinger vedrørende standardiseret udveksling af data i det offentlige.

På baggrund af forslagene fra Udvalget om klare mål og sammenlignelig brugerinformation har regeringen til hensigt at tilvejebringe en ny IT-arkitektur, der kan understøtte en landsdækkende ordning for sammenlignelig brugerinformation.

Den sammenlignelige brugerinformation omfatter i dag også det almene gymnasium. Som led i kommunalreformen overføres de amtskommunale gymnasier til staten pr. 1. januar 2007 og får status af selvejende institutioner, hvilket indebærer, at gymnasieområdet ikke vil være del af en kommende obligatorisk ordning for sammenlignelig brugerinformation. Det kan i denne forbindelse bemærkes, at alle uddannelsesinstitutioner er omfattet af de informationskrav, der følger af lov om gennemsigtighed og åbenhed i uddannelserne m.v., ligesom Undervisningsministeriet har oprettet forskellige internetportaler, hvor det er muligt at hente oplysninger om de forskellige uddannelser og ansøge digitalt om optagelse.

Ambitionen om at gøre sammenlignelig brugerinformation til en fælles informationsplatform betyder, at regeringen løbende vil overveje mulighederne for at udbygge ordningen med andre kommunale serviceområder.

For så vidt angår statslige institutioner og serviceydelser vil regeringen i den sammenhæng overveje mulighederne for også at inkorporere disse områder i den sammenlignelige brugerinformation således, at ordningen kan udgøre en generel informationsløsning, hvad enten der er tale om kommunale eller statslige serviceydelser.

Hvis det frie valg skal være reelt, bør det være muligt for borgerne at sammenligne alle leverandører af en given ydelse. Regeringen foreslår derfor, at private leverandører eller selvejende institutioner, der er en integreret del af det kommunale tilbud, indgår i den sammenlignelige brugerinformation. Dette vil indebære, at institutioner med et kontraktligt forhold til kommunen i form af en driftsoverenskomst eller lignende og godkendte institutioner, f.eks. daginstitutioner, omfattes af sammenlignelig brugerinformation i det omfang, informationsparametrene er relevante for denne type institutioner. Det er endvidere regeringens intention, at øvrige selvejende institutioner og private institutioner/leverandører, eksempelvis private skoler, tilsvarende tilbydes mulighed for på frivillig basis at være omfattet af sammenlignelig brugerinformation.

Da der med mellemrum kan opstå behov for justering af den konkrete udformning af en ordning, bl.a. i tilfælde af nye informationskrav i sektorlovgivningen, skønnes det mest hensigtsmæssigt at fastsætte en bestemmelse, som bemyndiger indenrigs- og sundhedsministeren til efter drøftelse med de øvrige involverede ministre at fastlægge nærmere regler for udarbejdelsen af den sammenlignelige brugerinformation. Indenrigs- og sundhedsministeren vil således ved bekendtgørelse fastlægge de specifikke informationsparametre, den nærmere afgrænsning af de respektive serviceområder i relation til sammenlignelig brugerinformation, krav til indberetningsform, tidsfrister for ajourføring af data mv. Forslagene fra Udvalget om klare mål og sammenlignelig brugerinformation vil blive lagt til grund i forbindelse med fastlæggelsen af de informationsparametre, som skal indgå i den fremtidige sammenlignelige brugerinformation.

Som det fremgår af regeringsgrundlaget "Nye mål" fra februar 2005, ønsker regeringen at gøre sammenlignelig brugerinformation landsdækkende i 2007. Den nye IT-arkitektur skal først være på plads, inden sammenlignelig brugerinformation kan blive en realitet. Af hensyn til at sikre en vis tidsmæssig fleksibilitet foreslås det at bemyndige indenrigs- og sundhedsministeren til efter drøftelse med de øvrige involverede ministre at fastsætte det præcise tidspunkt for, hvornår i året ordningen skal træde i kraft.

2.2.2. Kommunernes informationsforpligtelse i øvrigt

Med den foreslåede obligatoriske ordning for sammenlignelig brugerinformation vil borgerne være sikret kendskab til valgmulighederne på de væsentligste kommunale serviceområder. Imidlertid er det vigtigt også at sikre borgerne et kvalificeret beslutningsgrundlag for at kunne vælge på de områder, der ikke indgår i en landsdækkende ordning for sammenlignelig brugerinformation.

Det følger allerede af "god forvaltningsskik", at en myndighed er forpligtet til at give borgeren alle oplysninger om de handlemuligheder, som borgeren har eksempelvis i medfør af den sociale lovgivning. Det påhviler ligeledes en myndighed i medfør af forvaltningslovens § 7 at yde vejledning og bistand i fornødent omfang til personer, som retter henvendelse om spørgsmål inden for myndighedens område. Imidlertid er hovedsigtet med disse forpligtelser at informere borgeren i den konkrete situation og ikke at tilvejebringe generel information til brug for frit valg.

I forbindelse med indførelsen af øget frit valg er der ofte samtidig fastlagt specifikke krav om information til borgerne, men dette er dog ikke altid tilfældet.

Regeringen foreslår derfor, at kommunalbestyrelsen forpligtes til at informere om valgmulighederne og indholdet af de konkrete serviceydelser på de områder, der ikke er omfattet af sammenlignelig brugerinformation. Bestemmelsen er en videreførelse af den generelle informationsforpligtelse, der følger af den gældende lov om fremme af frit valg for borgerne ved levering af serviceydelser i kommuner og amtskommuner, men tilpasset konsekvenserne af kommunalreformen og afgrænset til de serviceydelser, som ikke er dækket af en lovpligtig sammenlignelig brugerinformation.

Den foreslåede bestemmelse sikrer tillige, at borgerne får information om valgmulighederne i de tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen lokalt har truffet beslutning om øget frit valg inden for rammerne af den gældende lovgivning.

Kommunalbestyrelsen får ansvaret for selv at tilrettelægge arbejdet med at opfylde den generelle informationsforpligtelse på de områder, der ikke er omfattet af sammenlignelig brugerinformation. Arbejdet kan naturligt indgå i kommunens samlede informationsaktiviteter.

Den gældende lov om fremme af frit valg for borgerne ved levering af serviceydelser i kommuner og amtskommuner indeholder en bemyndigelsesbestemmelse, i henhold til hvilken indenrigs- og sundhedsministeren kan fastsætte nærmere krav til kommunernes og amtskommunernes information om frit valg. Bemyndigelsesbestemmelsen er alene tænkt udmøntet, hvis erfaringerne viser, at kommunerne og amtskommunerne ikke opfylder informationsforpligtelsen. Med den foreslåede obligatoriske ordning for sammenlignelig brugerinformation vil der blive fastlagt nærmere regler for kommunernes information om dagtilbud, folkeskolen og ældreområdet. Da der hermed fastsættes specifikke krav til informationen på de væsentligste kommunale serviceområder, skønnes der ikke at være behov for en videreførelse af den pågældende bemyndigelsesbestemmelse.

2.2.3. Redegørelse om arbejdet med at sikre borgerne information

Regeringen foreslår, at borgerne skal have en redegørelse om kommunalbestyrelsens arbejde med at tilvejebringe information om frit valg på de områder, der ikke er omfattet af en obligatorisk ordning for sammenlignelig brugerinformation. Der findes en lignende bestemmelse herom i den gældende lov om fremme af frit valg for borgerne ved levering af serviceydelser i kommuner og amtskommuner, idet redegørelsen dog ikke med den foreslåede bestemmelse vil omfatte de serviceydelser, som dækkes af en obligatorisk ordning for sammenlignelig brugerinformation med specificerede krav til indhold og præsentationsform. Endvidere er der med den foreslåede bestemmelse foretaget en teknisk justering, da amtskommunerne nedlægges som følge af kommunalreformen.

Borgerne kan herved få kendskab til, hvilke overvejelser kommunalbestyrelsen har gjort for at sikre borgerne den fornødne information om valgmulighederne på de serviceområder, der ligger uden for sammenlignelig brugerinformation. Det vil være naturligt, at redegørelsen bl.a. gøres tilgængelig for borgerne på kommunens hjemmeside på internettet.

Ifølge § 62 c i den kommunale styrelseslov skal kommunalbestyrelsen som nævnt i afsnit 2.1.2. inden udgangen af 3. kvartal i det år, hvori valg til kommunalbestyrelsen finder sted, redegøre for, hvordan kommunalbestyrelsen følger op på servicestrategien. Regeringen foreslår, at redegørelsen til borgerne om opfyldelse af informationsforpligtelsen skal afgives inden for samme frist i lighed med redegørelsen om kommunalbestyrelsens stillingtagen til mulighederne for øget frit valg. Kommunalbestyrelsens redegørelser om udarbejdelse af informationsmateriale og mulighederne for øget frit valg kan på denne måde naturligt indgå som en integreret del af redegørelsen om opfølgningen på servicestrategien.

2.2.4. Information om, hvor borgerne kan rette henvendelse om forhold vedrørende leveringen af en serviceydelse

Regeringen foreslår, at kommunalbestyrelsen i forbindelse med information om frit valg forpligtes til at informere om, hvor borgeren kan rette henvendelse om forhold vedrørende leveringen af en serviceydelse. Der er tale om en videreførelse af en tilsvarende bestemmelse i den gældende lov om fremme af frit valg for borgerne ved levering af serviceydelser i kommuner og amtskommuner, men der er dog foretaget en teknisk justering som følge af amtskommunernes nedlæggelse.

En kommunalbestyrelse, der overlader varetagelsen af myndighedens driftsopgaver til en privat leverandør, har fortsat ansvaret for, at lovgivningens krav til opgavens varetagelse opfyldes.

Hvis borgeren vælger en anden kommunes institutionstilbud, eksempelvis skole- eller daginstitutionstilbud, er den udførende kommune, der er ansvarlig for kontrol og tilsyn, med mindre andet er bestemt i lovgivningen.

Det hører under den ansvarlige kommunalbestyrelse at behandle klager, hvor der skal træffes afgørelse om, hvad der er eller skal være ret i en bestemt situation, dvs. hvor der træffes en forvaltningsretlig afgørelse. En borgers klage over, at de ydelser, der modtages i forbindelse med den private leverandørs opgavevaretagelse, ikke opfylder lovgivningens krav på det pågældende område eller ikke er i overensstemmelse med myndighedens beslutning om tildeling af en ydelse, skal derfor behandles af den myndighed, der har ansvar for ydelsen. Den private leverandør skal i tilfælde heraf videresende sådanne klager til myndigheden.

Klager over den private leverandørs personales optræden eller henvendelser fra borgeren om den praktiske tilrettelæggelse af opgavens udførelse skal derimod som udgangspunkt rettes til leverandøren. Leverandøren skal efter anmodning underrette kommunen om sådanne klager. Spørgsmålet om, hvornår en henvendelse fra en borger har karakter af en klage, der skal behandles og afgøres af den ansvarlige myndighed, beror på et konkret skøn og kan i visse tilfælde give anledning til tvivl. Hvis den private leverandør er i tvivl herom, må denne rette henvendelse til myndigheden, der derefter må afgøre, om klagen skal behandles af myndigheden eller den private leverandør.

For at fjerne en eventuel uklarhed om ansvaret for de leverede ydelser vil regeringen med bestemmelsen sikre, at der tilvejebringes generelt informationsmateriale om, i hvilke hovedsituationer borgeren skal kontakte kommunen, og i hvilke borgeren skal kontakte leverandøren, hvad enten denne er en privat leverandør eller en anden offentlig myndighed.

2.2.5. Ikrafttræden af lov om fremme af frit valg for borgerne ved levering af serviceydelser i kommuner og amtskommuner

Lov nr. 1429 af 22. december 2004 om fremme af frit valg for borgerne ved levering af serviceydelser i kommuner og amtskommuner indeholder en bestemmelse, som bemyndiger indenrigs- og sundhedsministeren til at fastsætte tidspunktet for lovens ikrafttræden. På grund af forhandlingerne om kommunalreformen var der behov for fleksibilitet med hensyn til ikrafttrædelsestidspunktet, da nogle af lovens bestemmelser knytter an til den kommunale valgperiode.

Som tilkendegivet i bemærkningerne til loven har indenrigs- og sundhedsministeren ved bekendtgørelse sat bestemmelserne vedrørende informationsforpligtelsen, jf. lovens § 4 og § 6, i kraft med virkning fra den 1. januar 2005.

Bestemmelserne vedrørende kommunalbestyrelsens og amtsrådets forpligtelse til at overveje mulighederne for øget frit valg og at udarbejde redegørelser til borgerne er ikke sat i kraft. De i loven fastsatte tidsfrister for disse opgaver er udgangen af 3. kvartal i det år, hvori valg finder sted for valgperioden. Hvis bestemmelserne var sat i kraft før dette tidspunkt, ville det bl.a. betyde, at amtsråd og kommunalbestyrelser inden udgangen af september måned 2005 skulle tage stilling til, hvordan der i det enkelte amt eller den enkelte kommune kunne arbejdes fremadrettet med øget frit valg. Da amtskommunerne nedlægges og en meget stor del af de nuværende kommuner omfattes af sammenlægninger som følge af kommunalreformen, blev det ikke skønt hensigtsmæssigt at sætte den resterende del af loven i kraft før gennemførelsen af kommunalreformen pr. 1. januar 2007.

Det bemærkes, at de omhandlede bestemmelser om lokal stillingtagen til mulighederne for øget frit valg og om redegørelser til borgerne videreføres uændret med lovforslaget, idet der dog er taget højde for dels den foreslåede lovfæstelse af sammenlignelig brugerinformation, dels nedlæggelsen af amtskommunerne som følge af kommunalreformen.

3. Administrative og økonomiske konsekvenser mv.

Lovforslaget pålægger den enkelte kommunalbestyrelse at udarbejde sammenlignelig brugerinformation. Den konkrete udmøntning af en ny obligatorisk ordning, herunder fastlæggelse af informationsparametre, sker imidlertid ved bekendtgørelse, og spørgsmålet om kompensation til kommunerne for eventuelle administrative merudgifter vil derfor blive forhandlet i forbindelse med udstedelse af bekendtgørelsen.

En landsdækkende ordning for sammenlignelig brugerinformation vil isoleret set indebære administrative merudgifter i kommunerne, men disse vil være af begrænset omfang, bl.a. fordi der allerede er taget stilling til de kommunaløkonomiske konsekvenser for så vidt angår den lovpligtige information.

Etableringen af et nyt brugervenligt IT-værktøj vil dog også give kommunerne en administrativ lettelse, der knytter sig både til den lovpligtige information og til den informationsindsats, som kommunerne allerede i dag udfører på frivillig basis.

Kompensation af kommunerne for eventuelle administrative merudgifter finansieres af de involverede sektorministerier.

En velfungerende ordning for sammenlignelig brugerinformation forudsætter, at der tilvejebringes en ny IT-arkitektur. I foråret 2004 blev der gennemført et pilotprojekt med bistand fra eksterne konsulentvirksomheder. Testfasen har bl.a. vist, at den udviklede tekniske løsning fungerer godt i praksis med brugervenlige inddateringsmoduler, korte svartider og en let navigation for slutbrugeren på nettet. Den udviklede tekniske løsning vurderes generelt at gøre det let for borgeren at sammenligne netop de informationsparametre, der måtte have interesse for den enkelte. Resultaterne fra pilotprojektet indgik i arbejdet i udvalget om klare mål og sammenlignelig brugerinformation.

På baggrund af forslagene fra udvalget om klare mål og sammenlignelig brugerinformation er det regeringens hensigt at etablere en XML-standardiseret informationsstruktur for den sammenlignelige brugerinformation.

Der er med pilotprojektet foretaget et grundigt forarbejde, som betyder, at udviklingen af den tekniske løsning er nået meget langt. Gennem pilotprojektet er en XML-baseret løsning med web-indberetning blevet udviklet i skalérbar form og med muligheder for udvidelser og integration med andre systemer i det offentlige. Med det gennemførte pilotprojekt er der skabt et godt grundlag for udarbejdelse af udbudsmateriale og et godt afsæt for den endelige driftsløsning.

Der vil blive afholdt et EU-udbud. Erfaringerne fra pilotprojektet giver et kvalificeret beslutsningsgrundlag for valg af leverandør, og umiddelbart vurderet er der på markedet flere kompetente firmaer, som vil kunne løse opgaven.

I forbindelse med etableringen af et nyt IT-system er det hensigten at nedsætte en projektgruppe med deltagelse af centrale statslige aktører og de kommunale parter. Inddragelsen af de kommunale parter i selve etableringsfasen skal bidrage til at sikre en succesfuld udbredelse af sammenlignelig brugerinformation i en periode, hvor kommunerne skal gennemgå en stor omstillingsproces som følge af kommunalreformen.

IT- og Telestyrelsen anmodede KMD om med udgangspunkt i erfaringerne fra pilotprojektet at udarbejde et estimat over omkostningerne til etablering og drift af en fuldt udbygget XML-standardiseret informationsstruktur. På det grundlag skønnes det, at omkostningerne ved en XML-standardisering af informationsstrukturen på de tre omhandlede serviceområder vil koste mellem ca. 14,8 mio. kr. og ca. 17 mio. kr. (2005-pris- og lønniveau). I beløbet indgår 1 mio. kr. i lønmidler til Indenrigs- og Sundhedsministeriets departement, udgifter til EU-udbud og driftsudgifter på i alt ca. 5,5 mio. kr. i en 3-årig etableringsfase, der strækker sig fra 2006-2009.

En ekstrabevilling til § 16.11.01. Departementet, Almindelig virksomhed, gør det muligt at afholde de med projektet forbundne udgifter i perioden 2006-2009.

En XML-baseret løsning vil ikke indebære udgifter for kommunerne til investering i software, men kræver alene internetadgang i kommunerne og de enkelte institutioner.

Udgifterne til drift og vedligehold efter etableringsfasen skønnes bl.a. på baggrund af ovennævnte estimater at udgøre ca. 1,8 mio. kr. årligt (2005-pris- og lønniveau). Disse udgifter vil blive finansieret af Indenrigs- og Sundhedsministeriet samt de involverede sektorministerier.

4. Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Lovforslaget har ingen erhvervsøkonomiske konsekvenser.

5. Erhvervsadministrative konsekvenser

Lovforslaget har ingen erhvervsadministrative konsekvenser.

Med lovforslaget indgår selvejende institutioner og private leverandører, der er en integreret del af det kommunale tilbud, i den sammenlignelige brugerinformation, men det tidsmæssige forbrug i forbindelse med indtastning og ajourføring af data skønnes at være ubetydelig for den enkelte.

6. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

7. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

Høring

Lovforslaget har været i høring hos KL, Amtsrådsforeningen, Københavns Kommune, Frederiksberg Kommune, H:S, Børne- og Ungdomspædagogernes Landsforbund (BUPL), Børnerådet, Landsforeningen af forældre til børn i daginstitutioner (FOLA), FTF, Fag og Arbejde (FOA), Danmarks Lærerforening, Danske Skoleelever, Skole og Samfund, Rådet for etniske minoriteter, De Samvirkende Invalideorganisationer, Det Centrale Handicapråd, Organisationen af Selvejende Institutioner, Landsforeningen Ældresagen, Pårørendegruppen for svage ældre, Omsorgsorganisationernes Samråd samt Sammenslutningen af ældreråd i Danmark.

Samlet vurdering af lovforslagets konsekvenser

	Positive konsekvenser/mindre udgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for det offentlige		Mellem ca. 14,8 mio. kr. og ca. 17 mio. kr. til etablering af ny IT-løsning, herunder 1 mio. kr. i lønmidler til Indenrigs og Sundhedsministeriets departement, udgifter til EU-udbud og driftsudgifter på i alt ca. 5,5 mio. kr. i den 3-årige etableringsfase, der

		strækker sig fra 2006-2009. Ca. 1,8 mio. kr. årligt til drift og vedligehold efter den 3-årige etableringsfase.
Administrative konsekvenser for det offentlige		Kompensation til kommunerne for eventuelle administrative merudgifter forhandles i forbindelse med udstedelse af bekendtgørelse
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Forslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Loven skal fremme frit valg inden for rammerne af den gældende lovgivning. Regeringen har som overordnet mål at give borgeren mere at vælge mellem, når denne er visiteret til eller har ret til en ydelse. Det er derfor vigtigt at få skabt større lokal fokus på mulighederne for øget frit valg for borgerne inden for de eksisterende rammer. Med regeringens program for modernisering og fornyelse af den offentlige sektor har borgerne gennem en række lovgivningsinitiativer fået større frihed til at vælge mellem forskellige offentlige og private løsninger, men det er stadigvæk en udfordring at sikre borgerne et kvalificeret beslutningsgrundlag i form af let tilgængelig og brugerrettet information om kommunale serviceydelser.

Til § 2

Om baggrunden for bestemmelsen henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 1 og afsnit 2.1.1.

Det foreslås med bestemmelsen, at kommunalbestyrelsen forpligtes til at vurdere, hvor det er muligt inden for lovgivningens rammer at udvide eksisterende fritvalgsordninger eller at indføre frit valg på områder, hvor dette ikke allerede er sikret. Vurderingen skal finde sted inden udgangen af 3. kvartal i det år, hvori der afholdes kommunevalg.

Der er tale om en videreførelse af den eksisterende bestemmelse i den gældende lov om fremme af frit valg for borgerne ved levering af serviceydelser i kommuner og amtskommuner, idet der dog er foretaget en teknisk justering i og med, at amtskommunerne nedlægges som følge af kommunalreformen.

Med bestemmelsen sikres, at kommunalbestyrelsen i sin tilrettelæggelse af leveringen af serviceydelser arbejder fremadrettet med at identificere nye områder, hvor det er muligt at skabe flere valgmuligheder for borgerne.

Som eksempel på en mulighed for øget frit valg kan nævnes, at borgeren efter serviceloven har ret til at tilkendegive ønsker om dagtilbud. Der er ingen begrænsning på, hvor langt kommunen kan gå med hensyn til antal ønsker, som borgeren kan fremsætte.

I de eksisterende fritvalgsordninger er frit valg i vid udstrækning gennemført ved at give borgerne mulighed for at vælge mellem forskellige leverandører, men dette udelukker dog ikke, at opmærksomheden tillige kan rettes mod at give større valgmulighed i henseende til ydelse indhold og mængde. I et offentligt system, der bygger på skattefinansierede serviceydelser, må udgangspunktet dog være, at det er de af borgerne valgte politikere, som fastsætter ydelse indhold og mængde.

Bestemmelsen indebærer et delegationsforbud. Det påhviler den enkelte kommunalbestyrelse selv at foretage en vurdering af mulighederne for øget frit valg, og opgaven kan således ikke delegeres til f.eks. økonomiudvalget eller den kommunale administration.

Kommunalbestyrelsen træffer selv beslutning om, hvorledes arbejdet med at indtænke øget frit valg i den lokale opgavevaretagelse skal tilrettelægges. Bestemmelsen er imidlertid udformet således, at overvejelserne om øget frit valg naturligt kan kædes sammen med servicestrategiarbejdet i henhold til styrelseslovens § 62. Den fastsatte frist for kommunalbestyrelsens vurdering skal ses i sammenhæng hermed.

Til § 3

Om baggrunden for bestemmelsen henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 1 og afsnit 2.2.1.

Kommunalbestyrelsen pålægges med bestemmelsens stk. 1 at udarbejde sammenlignelig brugerinformation om dagtilbud, folkeskolen og ældreområdet. En lovfæstelse af sammenlignelig brugerinformation vil betyde, at borgerne for en lang række informationsparametre kan sammenstille og sammenligne institutioner og ydelser inden for den enkelte kommune og på tværs af kommunegrænser.

Frit valg kan ikke udnyttes optimalt, med mindre borgerne har mulighed for at få sammenlignelig information om alle leverandører af en given ydelse. Med stk. 2 foreslås derfor, at selvejende institutioner og private leverandører, som er en integreret del af det kommunale tilbud, også indgår i den kommende obligatoriske ordning. Der vil i forbindelse med den konkrete udmøntning af ordningen blive taget højde for, at ikke alle informationsparametre er relevante for denne gruppe.

Med stk. 3 bemyndiges indenrigs- og sundhedsministeren til efter drøftelse med de berørte ministre at fastsætte nærmere regler for den fremtidige sammenlignelige brugerinformation.

Ved udformningen af den obligatoriske ordning vil det være et overordnet hensyn, at sektorlovgivningens krav om lovpligtig information i videst muligt omfang inkorporeres i ordningen. Dette vil indebære, at kommunalbestyrelsen ved udarbejdelsen af sammenlignelig brugerinformation om folkeskolen samtidig vil opfylde informationskravene i medfør af lov om gennemsigtighed og åbenhed i uddannelserne m.v. For så vidt angår ældreområdet kan noget tilsvarende ikke helt lade sig gøre, fordi der i medfør af lovgivningen om frit leverandørvalg på ældreområdet stilles krav om indberetning af visse oplysninger til en særlig fritvalgsdatabase samt udarbejdelse af særskilt informationsmateriale. Nogle af disse oplysninger er af en anden karakter end det, der indgår i sammenlignelig brugerinformation, bl.a. fordi fritvalgsdatabase også henvender sig til leverandører. På dagtilbudsområdet er omfanget af anden lovpligtig information begrænset.

Den fremtidige sammenlignelige brugerinformation vil på de enkelte områder blive bygget op over samme model som den nuværende frivillige ordning, men med væsentlig færre informationsparametre. Sammenlignelig brugerinformation vil således også i den nye udformning bestå

dels af fælles serviceoplysninger for kommunen som helhed, dels af serviceoplysninger om de enkelte institutioner eller ydelser. Endvidere vil det på en række områder fortsat være en gennemgående informationsparameter, at der oplyses om resultatet af eventuelle evalueringer og brugerundersøgelser suppleret med links til de eventuelle sider på internettet, hvor undersøgelserne er tilgængelige.

I forbindelse med den konkrete udmøntning af sammenlignelig brugerinformation vil forslagene fra udvalget om klare mål og sammenlignelig brugerinformation blive lagt til grund. Bilag 1 viser en oversigt over de informationsparametre, der indgår i de opstillede grundmodeller for sammenlignelig brugerinformation om henholdsvis dagtilbud, folkeskolen og ældreområdet.

En lovpligtig ordning for sammenlignelig brugerinformation kræver, at der tilvejebringes en ny teknisk løsning, som på samme tid er brugervenlig og let at administrere for kommunerne. Regeringen har til hensigt at etablere en ny tidssvarende IT-plattform, hvorved der etableres adgang til sammenlignelig brugerinformation om de væsentligste kommunale serviceydelser.

Som tilkendegivet i regeringsgrundlaget "Nye mål" gøres sammenlignelig brugerinformation landsdækkende i 2007. Af hensyn til at sikre en vis fleksibilitet i forhold til ikrafttrædelsestidspunktet foreslås dog med stk. 4, at indenrigs- og sundhedsministeren bemyndiges til efter drøftelse med de berørte ministre at fastsætte det nærmere tidspunkt for ordningens ikrafttræden.

Til § 4

Om baggrunden for bestemmelsen henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 1 og afsnit 2.2.2.

Bestemmelsen er en videreførelse af den generelle informationsforpligtelse, der følger af den gældende lov om fremme af frit valg for borgerne ved levering af serviceydelser i kommuner og amtskommuner, men tilpasset konsekvenserne af kommunalreformen og afgrænset til de serviceydelser, som ikke er dækket af en lovpligtig sammenlignelig brugerinformation.

Det foreslås med bestemmelsens stk. 1, at kommunalbestyrelsen pålægges at informere borgerne om valgmulighederne ved levering af kommunale serviceydelser på de områder, der ikke er omfattet af sammenlignelig brugerinformation.

Med stk. 2 foreslås, at kommunalbestyrelsen forpligtes til at informere om indholdet af disse kommunale serviceydelser på en måde, der i tilstrækkelig grad sikrer, at borgerne på et enkelt og gennemskueligt grundlag kan foretage et kvalificeret valg.

Kravene til information foreslås udformet som en generel informationsforpligtelse uden specifikke indholdskrav. Kommunalbestyrelsen kan således vælge egne veje i formidlingen af denne information og indpasse arbejdet i udmøntningen af kommunens samlede informationspolitik. Forpligtelsen til at informere kan eksempelvis opfyldes gennem information på kommunens hjemmeside på internettet eller i lokalaviser, pjecer på biblioteket, vejledninger mv.

I perioden fra lovens ikrafttræden og indtil sammenlignelig brugerinformation gøres obligatorisk i løbet af 2007 vil bestemmelsens stk. 1 og 2 også omfatte dagtilbud, folkeskolen og ældreområdet. Med andre ord er informationsforpligtelsen på de pågældende områder uændret i forhold til den gældende lov om fremme af frit valg for borgerne ved levering af serviceydelser i kommuner og amtskommuner, så længe bestemmelserne vedrørende en obligatorisk sammenlignelig brugerinformation ikke er sat i kraft.

Til § 5

Om baggrunden for bestemmelsen henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 2.2.4.

Lovkravet eksisterer allerede, idet der dog med den foreslåede bestemmelse er foretaget en teknisk justering som følge af kommunalreformen.

Det foreslås, at kommunalbestyrelsen i forbindelse med information om frit valg tillige skal oplyse om, hvor borgeren skal rette henvendelse om forhold vedrørende leveringen af en serviceydelse. Hensigten er at give borgerne generel information om, i hvilke situationer de skal kontakte henholdsvis den ansvarlige myndighed eller leverandøren, hvis der opstår spørgsmål eller klager i relation til den faktiske udførelse af en serviceydelse.

Det er ikke tilsigtet, at der skal udarbejdes detaljeret information inden for hvert sektorområde.

Til § 6

Om baggrunden for bestemmelsen henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 2.1.2 og afsnit 2.2.3.

Bestemmelsen er en videreførelse af en enslydende bestemmelse i den gældende lov om fremme af frit valg for borgerne ved levering af serviceydelser i kommunerne og amtskommuner, men tilpasset konsekvenserne af kommunalreformen. For så vidt angår kravet om en redegørelse for arbejdet med at opfylde informationsforpligtelsen tages der endvidere højde for, at der foreslås indført en obligatorisk ordning for sammenlignelig brugerinformation.

Med bestemmelsen foreslås, at der skal afgives en redegørelse til borgerne om kommunalbestyrelsens vurdering af mulighederne for øget frit valg. Endvidere foreslås det at forpligte kommunalbestyrelsen til at udarbejde en redegørelse om arbejdet med at sikre borgerne en fyldestgørende information vedrørende frit valg på de områder, der ikke er omfattet af sammenlignelig brugerinformation. Disse redegørelser skal afgives inden udgangen af 3. kvartal i det år, hvor der afholdes valg til kommunalbestyrelsen, men der er intet til hinder for, at det kan ske hyppigere. Det vil være naturligt bl.a. at offentliggøre redegørelserne på kommunens hjemmeside på *inte* nettet.

Kommunalbestyrelsen får ansvaret for selv at tilrettelægge arbejdet med redegørelsen som led i dialogen med borgerne. Det vil dog være naturligt at afgive redegørelsen i forbindelse opfølgningen på den kommunale servicestrategi, der ligeledes skal være gjort tilgængelig for borgerne inden udgang af 3. kvartal i det år, hvori der afholdes valg til kommunalbestyrelsen.

Til § 7

Det foreslås, at loven træder i kraft med virkning fra den 1. januar 2007.

Det foreslåede ikrafttrædelsestidspunkt er sammenfaldende med tidspunktet for kommunalreformens ikrafttræden, hvilket gør det muligt umiddelbart at tage højde for kommunalreformens konsekvenser i forbindelse med udformningen af lovforslaget.

Endvidere vil det give en vis tid til at forberede en obligatorisk ordning for sammenlignelig brugerinformation, herunder tilvejebringelsen af en ny IT-løsning.

Til § 8

Bestemmelsen vedrører lovens territoriale gyldighed.

Bilag 1

Grundmodeller for sammenlignelig brugerinformation, opstillet af udvalget om klare mål og sammenlignelig brugerinformation¹

Boks 1. Dagtilbud

<u>Fælles serviceinformationer</u>	<u>Grundoplysninger</u>
<i>Obligatorisk</i>	<i>Obligatorisk</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Oversigt over kommunens dagtilbud (daginstitutioner, kommunal dagpleje, godkendte private institutioner og puljeordninger) samt tilskud til privat pasning og tilskud til forældre, der vælger at passe egne børn • Beskrivelse af kommunens dagplejetilbud • Kommunens kriterier for anvisning af pladser • Kommunens eventuelle beslutning om lukning af venteliste og om forlængelse af lukning af venteliste • Takst for plads i forskellige dagtilbud • Bruttodriftsudgift pr. plads i forskellige dagtilbud 	<ul style="list-style-type: none"> • Adresse • Åbningstider • Institutionstype og aldersgruppe
	<i>Frivillig</i>
	<ul style="list-style-type: none"> • Resultatet af eventuelle brugerundersøgelser • Venteliste til institutionen
	<u>Profil</u>
	<i>Obligatorisk</i>
	<ul style="list-style-type: none"> • Pædagogisk læreplan • Institutionens pædagogiske principper og værdier
<i>Frivillig</i>	<i>Frivillig</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Har kommunen besluttet, at der kan etableres forældrebetalt madordning • Maksimalt tilskud over kommunegrænse, aldersfordelt • Maksimal tilskudsprocent over kommunegrænse, aldersfordelt • Maksimalt tilskud til privat pasning, aldersfordelt • Maksimalt tilskud til pasning af egne børn, aldersfordelt (hvis kommunen yder tilskuddet) • Åben parameter 	<ul style="list-style-type: none"> • Madpolitik • Åben parameter
	<u>Børn & ansatte</u>
	<i>Obligatorisk</i>
	<ul style="list-style-type: none"> • Antal børn i institutionen i alt • Antallet af børn pr. medarbejder med pædagogiske opgaver
	<u>Indretning & lokaler</u>

¹ Der er foretaget en markering af de informationsparametre, for hvilke der allerede i lovgivningen er fastsat krav om tilsvarende information.

Frivillig

- Indendørs areal pr. barn
- Udendørs legeareal
- Åben parameter

Boks 2. Folkeskolen

<u>Fælles serviceinformationer</u>	<u>Profil & undervisning</u>
<i>Obligatorisk</i>	<i>Obligatorisk</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Oversigtskort over kommunens folkeskoler • Udgift pr. folkeskoleelev i kommunen (brutto) 	<ul style="list-style-type: none"> • Skolens aktuelle værdigrundlag og pædagogiske udgangspunkt • Skolens uddannelser, uddannelsernes mål, fagudbud og læseplaner • Gennemførte aktuelle evalueringer af kvaliteten af undervisningen • Andet, som skolen finder væsentligt for belysning af kvaliteten • Nye informationsparametre som følge af lov nr. 332 af 18. maj 2005
<i>Frivillig</i>	
<ul style="list-style-type: none"> • Kommunens vedtægter for styrelsen af kommunens skolevæsen • Ungdommens uddannelsesvejledning • Åben parameter 	
<u>Grundoplysninger</u>	<i>Frivillig</i>
<i>Obligatorisk</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Åben parameter
<ul style="list-style-type: none"> • Adresse 	<u>Faktuelle oplysninger</u>
<i>Frivillig</i>	<i>Obligatorisk</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Klassestrin og spor på skolen 	<ul style="list-style-type: none"> • Antal elever • Gennemsnitskarakterer
	<i>Frivillig</i>
	<ul style="list-style-type: none"> • Gennemsnitlige klassekvotienter
	<u>Bygninger & lokaler</u>
	<i>Frivillig</i>
	<ul style="list-style-type: none"> • Skolens bygninger og faciliteter

Boks 3. Ældreområdet

<u>Fælles serviceinformationer</u>	<u>Madordninger</u>
<p><i>Obligatorisk</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvorledes bliver man visiteret til ydelser på ældreområdet • Ventelister, ventetid og tidsfrister for afgørelse om hjælp • Takster og egenbetaling • Ældreudgifter pr. over 75-årig (brutto) <p><i>Frivillig</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Tilkaldemuligheder • Åben parameter 	<p><i>Obligatorisk</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Vilkår for leverance af madservice og madservice uden udbringning • Valgmuligheder (frit valg) <ul style="list-style-type: none"> - Måltidet (madservice og madservice uden udbringning) - Leverandører (madservice og madservice uden udbringning) • Tilsyn <p><i>Frivillig</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Resultatet af eventuelle undersøgelser af kvaliteten/brugerundersøgelser
<u>Personlig & praktisk hjælp</u>	<u>Ældreboliger</u>
<p><i>Obligatorisk</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvad ydes der hjælp og pleje til <ul style="list-style-type: none"> - Generelt serviceniveau - Angivelse af kvalitetskrav til leverandører • Angivelse af leverandører af personlig og praktisk hjælp (frit valg) • Mulighed for eget valg af hjemmehjælper • Hvad sker der ved ændring af hjemmehjælperens besøg (erstatningshjælp) • Fleksibel hjemmehjælp • Tilsyn <p><i>Frivillig</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kommunens målsætning for antallet af hjemmehjælpere i det enkelte hjem • Resultatet af eventuelle undersøgelser af kvaliteten/brugerundersøgelser 	<p><i>Obligatorisk</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Oversigt over kommunens ældreboliger, herunder ældreboliger egnet til 2 personer • Ventelister • Boligernes størrelse og indretning • Fællesfaciliteter i tilknytning til den enkelte bolig • Tilknyttet hjælp • Resultatet af eventuelle undersøgelser af kvaliteten <p><i>Frivillig</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Resultatet af eventuelle brugerundersøgelser
	<u>Plejehjem & plejeboliger</u>
	<p><i>Obligatorisk</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Oversigt over kommunens plejehjem og plejeboliger, herunder boliger egnet til 2 personer • Ventelister • Antal beboere på plejehjemmet/i plejeboligbebyggelsen • Antal fast tilknyttet plejepersonale

Aktiviteter/træning	
<p><i>Obligatorisk</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mulighed for vedligeholdende træning og genoptræning • Tilsyn 	<ul style="list-style-type: none"> • Plejehjemmets/plejeboligbebyggelsens værdier og normer • Dagligdagens rytme • Indsatsen i forhold til demente • Boligernes størrelse og indretning • Tilsyn • Resultatet af eventuelle undersøgelser af kvaliteten
<p><i>Frivillig</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Oversigt over generelle aktiverende og forebyggende tilbud • Oplysninger om, hvilke hjælpemidler kommunen kan tilbyde • Resultatet af eventuelle undersøgelser af kvaliteten/brugerundersøgelser 	<p><i>Frivillig</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Aflastningspladser på plejehjem/i plejeboligbebyggelser • Resultatet af eventuelle brugerundersøgelser